

Komentarz do art. 41 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

„Art. 41. 1. Rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, z zastrzeżeniem art. 55 i 58.

2. Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoba, o których mowa w ust. 1, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

3. Rodzinę zastępczą zawodową lub rodzinę zastępczą niezawodową tworzą małżonkowie lub osoba, o których mowa w ust. 1, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.”

Zgodnie z powołanym artykułem, o tym kiedy małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim staje się rodziną zastępczą, decyduje chwila umieszczenia dziecka w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej. Przypomnijmy, że zgodnie z art. 35 umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. W mojej ocenie pod pojęciem orzeczenia należy rozumieć również wydane przez sąd postanowienie zabezpieczające o powierzeniu sprawowania pieczy zastępczej na czas trwania postępowania sądowego o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Odwołanie do art. 55 ustawy oznacza tyle, że status rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinnym dom dziecka przysługuje również osobom, z którymi starosta zawarł umowę o utworzeniu rodziny zastępczej zawodowej lub rodzinnego domu dziecka. Umożliwi to staroście „wciągnięcie” tych osób do rejestru, o którym mowa w art. 46 ustawy. Odwołanie do art. 58 jest zbędne. Z przepisów art. 54 oraz 62 wynika, że status rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinnym domu dziecka przysługuje również w przypadku podpisania umów, o których mowa w powołanych przepisach, niezależnie od tego czy w danym momencie w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka przebywa jakieś dziecko. Potwierdza to również art. 85 ust. 4, który określa zasady wypłaty wynagrodzenia rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinnym dom dziecka za czas pozostawania w gotowości do czasu powrotu dziecka umieszczonego w domu pomocy społecznej, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę, specjalnym ośrodku wychowawczym lub przyjęcia kolejnego dziecka. Rodzinę zastępczą spokrewnioną tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim będący wstępnymi (dziadkowie, pradiadkowie) lub rodzeństwem dziecka. Inne osoby mogą pełnić funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej. Pisałam o tym szerzej w komentarzu do art. 39.

Artykuł 41 przesądza, że piecza zastępcza nie może zostać powierzona łącznie osobom żyjącym w konkubinacie. W takim przypadku rodzicem zastępczym lub prowadzącym rodzinnym dom dziecka w stosunku dziecka może pozostać tylko jedna z osób, pozostających w nieformalnym związku.